

חלקנו



עלון שבועי מבית 'חלקי בקהילתי', בית תורני קהילתי לבוגרי ישיבות בעולם המעשה לאורם של גדולי ישראל

השבוע בגליון

2 **שלח לך... ויתורו**
שו"ת הלכתי

3 **מבקר המדינה**
טור אורח

4 **הביטקוין החרדי**
שם משמעון

5 **שבתי בבית השם**
בתוך קהל ועדה

6 **שמונה בגדים**
טור תגובה

8 **שטן של מי?**
דברים כהוייתם

**מתגעגע
לרירתחא
דאורייתא?**

**בא תתחבר
בחזרה!**

למידע קהילתי תורני באזורך
פנה היום למרכז המידע של
חלקי בקהילתי



**חלקי
בקהילתי**

☎ 052-760-0080

✉ chb6522592@gmail.com

יהי חלקי עמהם

הרה"ג ר' ברוך צבי גרינבוים שליט"א | ראש ישיבת דרך ה' - חלקי בקהילתי



אתה ענק - אל תהיה חגב!

הארץ - סימן שאתם אכן ראויים לה, אז מהיכן הנחיתות?

עצת המרגלים

עובדה מצערת היא, שישנם רבים מאתנו החושבים ובעיקר מרגישים - שאם אילוצי החיים הביאו אותנו לעמול לפרנסתם - זה הופך אותם לאחרים ושונים, לסוג אחר של חרדים, לכאלו שהם פחות שייכים לגמרי לעולם התורה ומנהיגיו. תחושה זו יכולה להיות מובנת בגלל כמה גורמים, אך אסור לנו בשום אופן להסכים איתה ולנרמל אותה. איננו אחרים! איננו סוג ב'! איננו חגבים! אנחנו מחשיבים את עצמנו - כן בפירוש מחשיבים (מלשון חשיבות!) בני תורה העמלים לפרנסתנו - הרואים את לימוד התורה כדרך העליון ביותר בחיינו ועל כך אנו מתחנכים את ילדינו.

כל הקטנה או מחשבה אחרת - הרואה סתירה בין היותנו בני תורה בכל אורחות חיינו, לעובדה שאנחנו עמלים לפרנסתנו - היא 'עצת המרגלים' - לא פחות.

החפץ חיים זצ"ל בפירושו לתורה, מצביע על עצת המרגלים כעצתו של יצר הרע, המקנן בלב רבים וטובים גם היום. לדבריו, ישנם החושבים שהתורה והארץ המובטחת שייכים רק ליהודים הטובים, הצדיקים והמושלמים, ולכן הם טועים בטעותם של המרגלים - שחשבו שהארץ המובטחת מגיעה רק לצדיקים ולמושלמים, ולא נועדה גם בשביל אנשים במדרגה נמוכה יותר. זו תפיסה הרסנית שאומרת 'או הכל-או כלום'. או צדיק גמור שלא עוזב את בית המדרש - או בחור לגמרי... זו הייתה טעותם הגדולה. ארץ ישראל - כמשל לחיי התורה האידיליים - שייכת לכל יהודי באשר הוא, בתנאי אחד - "רק בה" אל המרדוד" - כדברי כלב ויהושע. המינימום הנדרש הוא, שיהודי יראה את עצמו שייך!! לקבוצת עובדי ה', ועליו להאמין שהקב"ה מבקש ממנו לעשות רק את מה שהוא מסוגל לעשות - לא יותר - יחד עם האמונה שהעשייה שלו היא משמעותית - גם אם הוא לא יושב כל היום ולומד אלא הוא לומד כמה שהוא מסוגל.

אחים יקרים, אל נא נרגיש חגבים מול 'נמוכי הארץ' בחברה הכללית, ולא חגבים מול 'ענקי הארץ' בחברתנו החרדית... אם נרגיש ענקים - יראו בנו כולם - ענקים!

רבים וטובים מאתנו - בוגרי הישיבות שיצאו אל עולם המעשה - לא מודעים לכוחם וליכולת ההשפעה שלהם, והם מצניעים או 'מעדנים' ומקלילים' כלפי חוץ - בפני עמיתיהם לעבודה את עובדת היותם חרדים על דבר ה' - המקפידים ללא פשרות על קיומה של הלכה. ישנם כאלו מתברינו שנוהרים במרחב הציבורי שלא להחזין את חרדיהם והם שומרים אותה - את החרדיות האוטנטית לעצמם...

אם מעיינים בסיפור המרגלים על מה שראו בארץ, קשה להבחין בשקרים. הם תיארו באמת את מה שהם ראו. היכן אפוא הייתה טעותם?

הנה חטאם! המרגלים מתארים את הרגשתם ליד ענקי הארץ: "ונהיה בעינינו כחגבים - וכן היינו בעיניהם". אפשר להבחין כיצד הרגישו המרגלים ליד הנפילים בני הענק, הרגשה נמוכת קומה כמו של חגב.

אך מהיכן ידעו המרגלים שגם בעיני הענקים הם נראים כחגבים? בנוסף לכך, מדוע הם הרגישו דווקא הרגשה נמוכה של חגב ולא של בעל חיים קטן אחר- למשל נמלה? כי דרכו של חגב השונה מנמלה - שהוא מנתר מעל הקרקע, הוא קופץ למרחק לא גדול ונופל. ממש כך הרגישו המרגלים ליד בני הענק, כל כמה שניסה משה רבנו להכניס בליבם כח ועצמה - כדי שהם יהיו בטוחים שהם יצליחו לכבוש את הארץ, הם לא שמעו לו והם הרגישו שאין להם מספיק כח להפיל את ענקי הארץ. הם הרגישו כמו חגב שסופו ליפול לארץ שוב - לאחר שניתר לגובה, בלי ביטחון עצמי בכוח שלהם לעוף למעלה ולהתקדם בלי הפסק. או אז כשהם הרגישו בעצמם 'הרגשות חגביות', התוצאה הייתה שגם כל הסכיבה הסתכלה עליהם כחגבים, מפני שאדם המרגיש את עצמו חגב - נראה גם לאחרים כמו חגב...

זו ממש כוונת המדרש שאומר במקום: 'אמרתם ונהיה בעינינו כחגבים, אמר הקב"ה - מי יאמר לכם שלא הייתם בעיניהם כמלאכים?!' אסור היה להם לחשוב על עצמם כחגבים. הם הרי שליחי עם ישראל האחד והיחיד. הם נציגי האלוקים בעולם. הם אלו הענקים האמתיים. איך אומרים להם יהושע וכלב בן פינח: "ה' איתנו" - אם ה' הבטיח לכם את



יש להם חלק

שו"ת בהלכה | הר"ג ר' אפרים קרלינסקי, מורה הוראה

שלח לך אנשים ויתור

השבוע נעסוק בהלכות המצוות כאשר אנו יוצאים לתור ולטייל הרחק מביתנו

אנשים שלא נעשתה המלאכה בעבורם יכולים ליהנות גם בשבת עצמה מהחפץ שבו נעשתה המלאכה. אם כן, מכיון שהמציות היא שהמזוודה שהגיעה הייתה רשומה כחלק מהכבודה של איש צוות מסוים, ומבחינת חברת התעופה - האחריות וההתעסקות עם המזוודה האבודה, היא רק מול אותו נוסע שרשום אצלו כבעל המזוודה, יוצא שהשליח שהביא את המזוודה הביא אותה בעבור



אותו אדם בלבד, ולא עבור הקבוצה כולה. לכן יכולים שאר אנשי הקבוצה ליהנות מהאוכל שהגיע, משום שאין זה נחשב שהמלאכה נעשתה בעבורם.

שאלה: בחדר האוכל במלון מצוי שישנן נשים שאינן לבושות בצניעות, וידוע לי שישנה בעיה לברך ברכות או להתפלל כנגד אשה שאינה לבושה בצניעות. האם מועיל לעצום את העיניים, או להוריד קצת את הראש בשביל להתיר לברך ברכות כאשר יש בסביבה נשים שאינן לבושות בצניעות?

תשובה: בהלכה מבואר שאסור לומר דברים שבקדושה כגון ברכות, תפילות ולימוד תורה כנגד אשה שאינה לבושה בצניעות. והיינו, שאזורים בגוף שבדרך כלל מכוסים, אצלה גלויים. בכלל זה: הזרועות מעל המרפק והחלק העליון של הרגל, ושערות ראשה של אשה נשואה. מדרשת הפסוק למדו חז"ל שכאשר יש מול המבשר אשה כזו [ואפילו חלק קטן מהגוף, כ-10" ס"מ], לא מועיל לעצום את העיניים, וצריכים לסובב את הגוף לכיוון אחר [לא מספיק לסובב רק את הראש] בכדי להתיר את אמירת הדברים שבקדושה. אם המראה הלא צנוע נמצא מאחורי חלון שקוף וכדו', מספיק לעצום את העיניים.

ויש בנותן טעם להביא מעשה נפלא שאירע עם הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל [שהיה ידוע כמדקדק גדול בהלכה, ויחד עם זאת היה זהיר ביותר ביחס נעים לזולת, והשתדל ביותר שהדאגה להלכה לא תבוא על חשבון הרגשת הזולת והיה תמיד משרה סביבו אווירה נעימה, שילוב שאינו מצוי] שבמוצאי שבת אחד הגיע לעשות הבדלה, ובסלון ביתו שהתה אשה שאינה שומרת תורה ומצוות, שלא הייתה לבושה בצניעות, באופן שאסור היה לומר דברים בקדושה מולה. כאמור, גם לעצום עיניים לא מועיל במקרה כזה, ובכדי לא לפגוע בה התרומם רבי אברהם ממקומו, ותוך שהוא מסתובב לכיוון השני, אמר "וכעת כמנהגיני, נפנה לכיוון ירושלים לאמירת ההבדלה".

שאלה: חבר שלי ביקש ממני לקנות לו בקבוק ויסקי בדייט פרי, ומכיון שלא היה לו כסף באותה שעה הוא ביקש שאשלם מכספי, והוא ישלם לי כשאביא לו את הבקבוק. כך עשיתי, אך כשהגעתי הביתה החלטתי שהויסקי מוצא חן בעיני, וברצוני כעת להשאיר את הבקבוק אצלי. ברור לי שאילו הכסף היה של חברי, לא הייתה לי רשות לעשות זאת, משום שהבקבוק כבר שייך לו. אולם חשבתי שמאחר וקניתי אותו מכספי, וחברי טרם העביר לי

את הכסף עבורו, הרי שעדיין אני יכול להחליט להשאיר אותו בבעלותי ולא 'למכור' לו אותו. האם אני צודק?

תשובה: אין רשות לקונה הבקבוק להשאיר אותו אצלו, משום שהגם שהכסף היה של השליח, נחשב הדבר כאילו הכסף ששולם הוא של המשלח, ולכן המשלח הוא הבעלים על הבקבוק כבר מרגע הקניה.

הדברים מבוססים על מושג בהלכות ממונות הקרוי בגמרא 'דין עבד כנעני', והוא, כשראובן קונה חפץ עבור לוי, לוי קונה את החפץ מיד עם נתינת הכסף למוכר, ולמרות שהכסף לא הגיע בפועל ממנו, נחשב הדבר כאילו הוא עצמו נתן את הכסף, [כעת מוטל עליו להחזיר כמובן את הכסף לראובן, שנחשב כאילו לוה ממנו].

ומאותה סיבה, אם בדרך החוצה משהה התעופה הבקבוק ייגבגב לשלח, עדיין יצטרך המשלח לשלם לו את סכום הקניה, משום שהבקבוק כבר שייך לו, והשליח הוא בסך הכל שומר חנם בהעברה זו, ושומר כזה פטור בגניבה.

שאלה: קבוצת אנשי צוות בשיבה נסעו לסוף שבוע לבורדשפט והתארחו במלון. את האוכל הם הביאו איתם מהארץ בכמה מזוודות, כאשר כל אחד מאנשי הצוות נטל עמו מזוודה אחת. בשדה התעופה התברר שאחת המזוודות [עם החטיפים והפיצוצים שנועדו ל'עונג שבת' של ליל שבת] לא הגיעה, והם נסעו למלון עם הבטחה מחברת התעופה שברגע שהמזוודה תגיע, היא תישלח אליהם. ואכן, באמצע סעודת ליל שבת הגיע שליח [נכרי] מטעם חברת התעופה שהביא להם את המזוודה. האם מותר להשתמש בתכולתה ל'עונג שבת'?

תשובה: חז"ל אסרו ליהנות ממלאכה שנעשתה בשבת על ידי גוי עבור יהודי, וצריך להמתין במוצאי שבת עד שיעבור שיעור זמן שלוקח לגוי לעשות מלאכה זו, ולכן על פניו יהיה אסור ליהנות מהאוכל הזה בשבת. אולם במעשה שלפנינו יש גידון מעניין שמחמתו אפשר שלכל הקבוצה יהיה מותר לאכול מהמאכלים שהובאו, ורק לאדם אחד יהיה אסור לאכול מהם.

בהלכה מבואר שהאיסור ליהנות מהמלאכה שנעשתה עבור יהודי הוא רק לאותו אחד שעבורו נעשתה המלאכה, אולם

רוח אחרת

שני מרגלים עמדו בניסיון המרגלים, יהושע וכלב. שונים הם איש מרעהו. יהושע הוא תלמידו של משה, יהושע בצאתו לדרך קיבל תוספת לשמו אות משם ה', ולדברי חז"ל, קיבל ממנו ברכת תפילה לדרך: "י-ה יושיעך מעצת מרגלים". משה רבנו נטע בו את כוחותיו, את הכוח של מי שהיה על ההר, שדיבר פנים בפנים, בעוד עם ישראל למטה חוטא בעגל. יהושע הוא צדיק מתחילתו, צאצאו של יוסף הצדיק שכבר עמד בניסיון הקשה מכל.

לא כן כלב. כלב הוא אמנם משבט יהודה, שבט של מלכות, אולם אין לו "מסורת" כיצד מתגברים על נסיונות, אין לו גם את הידע המוקדם מצדיק הדור איך מתבדלים מחברה רעה. בעצם, הרקע שלו אינו שונה משל שאר המרגלים. אולם התורה מעידה כי שונה הוא. חז"ל מספרים לנו כי הוא עלה לחברון לקברי אבות, פרש מדרכם והלך כעצמאי, מתוך כוונה ויושר לב. הוא אינו שונה בייחוסו, אלא ברוחו. כלב - מעידה התורה - רוח אחרת היתה עמו.

מהי אותה רוח אחרת? נשים לב להבדל בין תגובותיהם של כלב ויהושע. כאשר המרגלים נואמים את נאום הנרגנות והפחד מיושבי הארץ, מתפרץ כלב ומשתק אותם. "ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה". חזר וחלק. הם בפחדיהם והוא בבטחונו. בהמשך הם משיבים לו בעוד חולשה ונרגנות, עד לבכי העם. ורק אז יהושע יחד עם כלב עונים: "ה' איתנו, אל תיראום".

יהושע וכלב אומרים כאן מסר נכון, אך הוא לא מתקבל על ידי העם, המבקש לסקלם. אלו לא דברי כלב, הוא לא דיבר על 'ה' איתנו' - דיבור שכלי ממקום גבוה, המכעיס את מי שנמצא במצב נמוך. הוא פשוט ביטא את הרוח האחרת, כוח אמונה המתפרץ ממעמקי הנפש.

יהושע הלך בשם ה', מתוך מעטפת ההגנה של משה, כמו בעגל שם יהושע מצפה למשה בתחתית ההר. יהושע יושב בבית המדרש וחי את הגובה האצילי, לכן הניסיון לא כואב לו. הוא מעבר לטווח הניסיון. אך כלב, חי כאן, בארץ, בחיי המעשה, ולולא שהייתה בו אמונה עזה וכוח פנימי של עצמיות, היה נסחף בזרם העכור. זו הסיבה שנצרך לאותה תפילה, להתחבר לאבות שבחברון. דווקא אותו משבחת התורה ביותר, כי "היתה רוח אחרת עמו וימלא אחריו" ולכן "הביאותיו אל הארץ אשר בא שמה, וזרעו יורשנה".

מכאן למדים אנו מסר חשוב, עמוק ומורכב. דמויותיהם של יהושע וכלב משדרות לנו שני סוגים של עצמה רוחנית, האחד, של מי שכוח התורה והדעת שקנה עומדים לו להיות כעץ נטוע עמוק בשורשיו באדמה, שתול בבית ה'. אליו הניסיונות כלל לא נוגעים והוא מהווה השראה לסביבתו. והשני, שאמנם נמצא בעולם ככל שאר האנשים, ומתנסה באותם נסיונות, אך מוצא בעצמו ובכוחותיו הפנימיים את עוז הרוח להיות שונה ולעמוד איתן בשלו, להיות מי שהוא, נאמן וליבו לה'.

מבקר המדינה

המציאות בה בחור ישיבה יוצא לרחוב ומרגיש שעליו להביט מעבר לכתף כדי לוודא שאין נידת שמחפשת אותו, היא מציאות מטלטלת. מטבע הדברים, בתקופה כזו השיח הציבורי מתמלא בכעס, בחששות ובתחושות קודרות. כל אחד משוכנע שהוא רואה את התמונה הנכונה, וכל אחד עסוק במה שמקולקל, במה שמאיים ובמה שחסר.

דווקא משום כך תפסה אותי השבוע הוראה אחת של משה רבנו למרגלים. כאשר הוא שולח אותם לתור את הארץ, הוא אינו מתחיל מהאיומים. המבצרים והענקים. להפך, הוא מבקש להתחיל דווקא מהטוב: "הטובה היא אם רעה", "השמנה היא אם רזה", "היש בה עץ אם אין".

לכאורה, אם מטרת השליחות היא להבין את המציאות, מדוע להתחיל דווקא מהחיובי ולא מהאתגר? כאן מלמדת אותנו התורה יסוד. אדם שנכנס למציאות מורכבת ומתרגל לראות קודם כל את החסרונות, עלול לאבד את היכולת לראות תמונה שלמה. לא משום שהחסרונות אינם קיימים, אלא משום שהם הופכים להיות נקודת המבט היחידה.

כאשר זה קורה, גם ארץ זבת חלב ודבש יכולה להיראות ארץ אוכלת יושביה. לכן משה מלמד סדר אחר של התבוננות. קודם כל לראות את הטוב. את השפע. את מה שכבר קיים. ורק אחר כך להתבונן בקשיים באתגרים ובמה שדורש תיקון. המרגלים לא נכשלו מפני שראו את המציאות. הם נכשלו מפני שראו רק חלק אחד ממנה. גם יהושע וכלב ראו את אותם אתגרים, ההבדל היה לא בעיניים אלא בפרשנות.

וזו נקודה שנוגעת לא רק לסיפור המרגלים אלא גם לחיים עצמם. בתקופות של עומס ומשבר, קל מאוד להתמקד במה שלא עובד. אבל מבט כזה, כשהוא הופך להיות בלעדי, לא רק מתאר את המציאות - הוא גם מעצב אותה, וכאשר המבט מתרגל לראות רק את מה שרע, הוא מאבד בהדרגה את היכולת לראות גם את מה שטוב.

גם מי שמחפש להשתנות עלול ליפול לאותה נקודה. אם הוא רואה רק את החסרונות שלו, הוא מאבד את הכוח לזוז. אם הוא יודע לזהות גם את מה שכבר קיים בו - את הכוחות, את ההצלחות, את היכולות שכבר הוכיחו את עצמן - נוצר בסיס אמיתי לצמיחה.

תיקון אינו מתחיל מהתמקדות במה שחסר, אלא מהיכולת לראות את מה שכבר קיים. רק מתוך מבט שלם כזה אפשר גם לבקר בלי להתמוטט, וגם לבנות בלי לאבד תקווה. זה תנאי יסוד לכל שינוי אמיתי.

והלוואי ונזכה במהרה להשיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה.



הביטקוין החרדי החדש

ביום שלישי, ערב חג השבועות, נגררתי לכינוס מיוחד שישב תחת השם המחייב 'ירחי כלה' במלון ירמיהו בירושלים.

למה נגררתי? כי לא קל לעצור הכל באמצע יום עמוס ולכיל את הראש מחדש. אבל היו כמה טלפונים ובעיקר כמה שיעורים שחשבת שאיננה, ויחד עם המתח הטבעי של שלושת ימי ההגבלה והרצון להתכונן לשבועות, מצאתי את עצמי בירכתי האולם המלא לעיפה, עם דף ועט, מקשיב ורושם.

בכלל, ישנה תופעה שכדאי לשים לב אליה: הציבור העובד הפך לביטקוין החדש (אחרי שהביטקוין המקורי די מת והפיל איתו - איך לא - לא מעט מאנ"ש) של המגור. כולם משקיעים בו, כולם רוצים להיות חלק מהטרנד. פתאום מקימים להם קהילות, מייסדים מסגרות, פותחים שיעורים ובונים מוסדות. והתחרות הזו? כמו תמיד בכלכלה חופשית, היא עושה רק טוב לצרכן הקצה שפתאום הפך מדרומי בשולי השוליים של המגור, ליהודי שכולם מחזירים אחריו.

עצם זה שכל גדולי הדור מהשורה הראשונה הגיעו למעמד כזה, מלמד על המהפך שחל במעמדם של העמלים. אם בעבר הציבור הזה היה רדיקאטיבי, איש לא הסכים להופיע באירוע שלהם, וכל פעם שגדולי ישראל כן הופיעו הנימה הייתה רצון לשנות אותם, להרביץ בהם מוסר, המגמה כעת מלמדת על הכלה, אהבה ויותר מכך: הכרה.

אז הגעתי לשם אחר הצהריים כדי לשמוע שניים ממוסרי התורה האהובים על עם ישראל, ראשי הישיבות הגר"ש אלתר והגר"ד כהן. היה שם שיעור וסימפוזיון בעניין ברכות התורה, ואני חייב להודות שזה החזיר לי קצת את הצבע ללחיים.

בסוף, כל מי שעבר פעם ליד בית מדרש בחיים שלו ושמע שיעור טוב בלימוד, מרגיש מיד שהוא חוזר הביתה, למקום הטבעי שלו. השיעורים האלה עסקו בעובדה שמי שעובד לפרנסתו אבל מכונן את עצמו ללימוד תורה, בין אם זה בשעות הפנויות בלילה ובין אם זה סתם בשאיפה וברצון הפנימי שלו, מקבל שכר של לומד תורה קבוע. לא רק זה, הוא אפילו יוצא ידי חובת "זהבית בו יומם ולילה".

תשמעו, זה לא וורט חדש, אמרו את זה גדולי הדורות מאז ומעולם, אבל בדור הזה יש לי תחושה שאנשים מתחילים ממש לחיות את זה, אולי כי אין להם ברירה אחרת. ראש הישיבה הגר"ש אלתר, שהבהירות והמתינות שלו מציבים אותו כמפגן התורני של דורנו, התייחס למגוון נושאים בעולמם של העמלים. כשנשאל האם מי שעובד הוא בבחינת "בדיעבד", השיב שמהעולמות החסידיים - שלא לומר הפולניים - שממם הוא מגיע, "פה תורה עם דרך ארץ" זה לכתחילה ממש, ואדם שעובד הוא לא פחות דרגה בשום צורה מאדם שלומד.

"לכל יהודי יש את התפקיד שלו בעולמו, הקב"ה שלח אותו לאיפה שהוא נמצא, ואם הוא הגיע לאן שהגיע, המקום שבו הוא נמצא שם השליחות שלו" אמר הגר"ש אלתר. והמסר הזה, שאותו הבעל שם טוב ביקש להנחיל לפני 300 שנה, כשפירק את המנגנונים הישנים שיצרו מעמדות שונות בקרב עם ה', של למדנים ועמלי כפיים, רק היום מקבל הכרה והבנה ללא פקפוק. שיהודי חשוב וראוי אצל הקב"ה - באשר הוא יהודי. ואם הוא שואף לתורה, וראשו ומעייניו נותנים בתורה, גם אם הוא פועל בניין, הרי הוא ראוי ורצוי כמות שהוא לפני המקום.



ונהי בעינינו

בקרב קהלינו, יש העוסקים בדירוגים והדרגות, מי עדיף ומי קודם, מי לכתחילה ומי בדיעבד. עלון חלקנו אינו נוטל חלק בכל אותם דיונים, בדבר מעמדו של החרדי העובד. אין צורך לשוב ולדוש בדברים הברורים וידועים לכל, אשרי מי שעמלו בתורה, וככל שהאדם דבוק יותר בעץ החיים כך גדלה מעלתו. אך 'אי אפשר לאומה שתהיה כולה שוה במעלה אחת, כי יש בעם מדרגות מדרגות כדברי רבינו הרמח"ל במסילת ישרים (יג). לצד לומדי התורה המקדישים את כל עיתותם לעסק התורה, ונערכים על כל שכבות העם, מתקיימים העוסקים לפרנסתם, ומקיימים את דבר ה'. עבודתם היא לעשות את תורתם קבע ומלאכתם עראי, להתמסר לעסק התורה גם אם בחלק משעות היממה, ובכך לעבוד את הבורא ולהשלים את בנינו.

לב יודע מרת נפשו, וכל אדם המבקש ליישר את דרכיו, וליישם את התפקיד הייחודי שהוטל עליו בבואו לעולם, יודע אם הוא מהיחידים הזוכים לעמל תורה בכל רגע ורגע, או מאלו שעשו ולא עלתה בידם, והם משועבדים לעול הפרנסה וגזירת 'בזיעת אפך תאכל לחם'. משעה שברור לאדם מה תפקידו, והיכן הוא יכול לנצל את זמנו ולעבוד את ה' בבחינת 'בכל דרכיך דעה' הרי שהוא מאושר ושמה, וגם זוכה לקנין התורה: 'המכיר את מקומו'. אדם כזה אינו מקדיש את חייב לנהי ובכי, ומבין שאם יש נהי - הוא רק בעיני המתבונן.

יהי חלקנו עמכם
המערכת

**הגיליון מוקדש לרפואת
מרדכי בן חנה
חוה בת אסתר בריינא**



בתחנת הרדיו קול חי, שודרה בערב חג השבועות תוכנית מיוחדת כהשתתפות הרב"ג רבי דניאל רייבין שליט"א, מרבני 'חלקי בקהילתי' והרב יהודה צ'ולק, מנהל הקהילות, שעסקה בהכנה לחג מתן תורה, בשילוב קטעי שירה מרגשים.

לאחר סקירה של תופעת התפתחות קהילות 'חלקי בקהילתי' בכל רחבי הארץ, והמספר הבלתי נתפס של למעלה מ-5,000 לומדים המשתתפים בקהילות חלקי, לצד נתונים מרתקים אותם הציג הרב יהודה צ'ולק, סיפר הרב רייבין על הדרך שהביאה אותו, מראשות כולל 'טהרות' לעסוק בבתי המדרש לחרדים עובדים. הוא סיפר על אביו של הרב שהיה בעל משרד עו"ד גדול ומבוסס באנגליה,



שיבת בבית השם

ערב חג השבועות, התקיים בירושלים אירוע 'ירחי כלה' שיזמה קרן 'תורתי ואומנות' הפועלת להגדיל תורה ולהאדירה בקרב ציבור בני התורה העמלים לפרנסתם.

המעמד, שנערך במלון ירמיהו 33 בירושלים, נפתח בשעות הבוקר, כאשר מאות משתתפים ממלאים את אולמות המקום באווירה של שקיעות בלימוד, ושיח של תורה. לצד המשתתפים במקום, התחברו מאות נוספים לשידור החי מהמעמד, אשר הועבר לציבור הרחב בפלטפורמות שונות בארץ ובח"ל.

במהלך היום נשאו דברים ראשי הישיבות שליט"א, הגאון רבי שאול אלתר, הגאון רבי דוד כהן, הגאון רבי יהושע אייכנשטיין, הגאון רבי שמעון גלאי, הגאון רבי יוסף חברוני, הגאון רבי יצחק רובין, הגאון רבי יהודה אריה דינר, והגאון רבי ישראל לנדא, סביב סוגיית ברכות התורה בעיין, בהכלה למעשה, בדרוש ובמסר.

את המשא המרכזי במעמד נשא מרן ראש הישיבה הגרמ"ה הירש שליט"א, אשר עמד בדבריו על הצורך לחזק את עולם לימוד התורה בקרב ציבור העמלים לפרנסתם וכן על הצורך ההכרחי בחיזוק יראת שמים וסדר לימוד מוסר קבוע אפילו לסדר של 5 או 6 דקות: "מוכרח שלכל יהודי יהיה סדר מוסר וזה לא שייך דווקא לבחור ישיבה או אברך כולל. זה לא משנה אם האדם בעל בית או בן ישיבה. בלי לימוד מוסר, אדם יכול לשכוח מה המטרה שלו בחיי היום-יום. יהודי צריך לדעת, שכדי להחזיק ביראת שמים הוא חייב ללמוד מוסר".

ראש הישיבה הוסיף כי כוחו של לימוד מוסר קבוע הוא בכך שהוא משנה את תפיסת החיים של האדם: "אדם שלומד מוסר, יראה פתאום שדברים שהיה בטוח שהם מוכרחים עבורו, אינם מוכרחים כלל, וכדברי ר' ישראל סלנטר שאם אדם ילמד רבע שעה מוסר יגלה שיש לו שעה תמימה ללמוד".

לצד דברי החיזוק וההכנה לקבלת התורה מהגאון הגדול רבי שאול אלתר שליט"א והגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א, זכו המשתתפים לקיים גם עמם משאי שאלות ותשובות בעניינים הנוגעים לציבור קובעי העיתים לתורה בחיי המעשה, מתוך התייחסות להתמודדויות לקביעות הלימוד ולשמירת סדרי החיים הרותגיים בתוך טרדות הפרנסה והיומיום.



בהתייחס לציבור נשות הלומדים, סיפר הרב רייבין סיפור נפלא, על איש עסקים אמריקאי מגיד שיעור דף היומן שבאירוע סיום הש"ס שלן, ביקש מהרב לומר משהו גם לרעייתו. הרב ניגש למחיצה, וראה אותה מוצפת דמעות. היא הסבירה לרב רייבין את התרגשותה, כי סיום הש"ס הזה, בנוי מלילות וימים של ארוחות ערב, אירועים וחופשות, עליהן ויתרה כדי שהשיעור יתקיים: "גם אני מסיימת את הש"ס..." סיימה ואמרה.

מאביו, וההכנה הפשוטה שעל כל יהודי לאחוז בעץ החיים בכל כוחו, וזו הדרך היחידה להישאר מחובר לקב"ה.

הרב יהודה צ'ולק, סיפר על חלומם להקים מערכת של 'אבחון לימודי' בדומה למערכות מקובלות של 'אבחון תעסוקתי', המזהות את נקודות החוזק של כל אדם, והתאמתו למקצוע בו יוכל להבחין לידי ביטוי. עלינו לסייע בידי המבקשים לקבוע עיתים לתורה, למצוא את חלק התורה בו יביאו לידי ביטוי את כשרונם, ויתחברו אליו בכל לב.

אך השקיע כל רגע פנוי בעמל התורה. לימים, כשעלה לארץ, והיה נושא ונותן בעומק הסוגיות, עם תלמידי חכמים מובהקים, נשאל בנו כיצד מתווכח אביו עם גדולי תורה כשוה בין שווים, ועל כך השיב כי מעולם לא סיפרו לאביו, שהתורה שייכת רק למי שזכה לעסוק לאורך כל היום בתורה, והוא סבור שהתורה שייכת לכל מי שמסור את נפשו עליה, ובאהבתה שוגה תמיד.

הרב רייבין ייחס את כל פנייתו אל ציבור העובדים, לאותה אהבת תורה ויוקדת שינן

שמונה בגדים

תגובה לטורו של יגאל מאור (המדים של הנשמה, חלקנו 314)

פשוטים. אחת היא לנו כל עוד אותו יהודי, אותו חרדי-עובד, שרוי ראשו רוכו ונפו במרחב תורני-יהודי עמוק, מלא ורב משמעות. אל לנו לנסות ולייחס לאדם חולשות-אופי ושאר ניתוחים פסיכולוגיים כאשר איננו מודעים למלא התהליך הנפשי שכל אדם עובר עם עצמו בדרך לגיבוש זהות יהודית-חרדית של האדם המאמין העובד לפרנסתו.

בשולי הדברים, אוסיף ואספר אנקדוטה. כאשר התבקשנו כחברי קהילת חלקי להיפגש עם הרב יוסף חברוני שליט"א – נשיא חלקי בקהילתי – עלתה התלבטות כיצד להגיע לפגישה הזו: עם כובעים וחליפות או כפי שהגנו רגילים ללכת. להפתעתנו בחר הרב חברוני באפשרות השנייה. לגבי ידי, הדבר היווה חיוך נוסף לתפיסה המתוארת לעיל, מיקוד בדברים החשובים באמת – בתורה ובמצוות, בהוספה בלימוד, בדיבור חברים וכיוצא באלו במקום בתביעות הנוגעות לדברים חיצוניים. והאמת והשלום, אהבו.

כוונתו של הכותב טובה, הוא חפץ להחיל מסרים שהועברו לנו בעולם הישיבות גם לאלה שעברו כברת דרך ובחרו להתלבש אחרת, מעין קריאת 'שובו הביתה!' שכזו. הכוונה כאמור רצויה, אך המעשה לעניות דעתי אינו רצוי.

באם ניקח השראה ממאמר אחר שכתב מייסד חלקי הרב ברוך צבי גרינבוים שליט"א 'חלקי בהליכתי' (חלקנו 315) הרי שעיקר הקמת 'חלקי' לא נועדה להשיב בנים תועים הביתה וכיוצא בזה, אלא ליצור מרחב קהילתי המאפשר לבוגרי ישיבות שיצאו לעבוד, לצמוח ולהתקדם יחד בעבודת ה'. אין בחזון הזה בדל התייחסות לסוג המלבושים של אותם עובדי ה' ולא בכדי, מפני שההתייחסות המבוקשת היא אל הרובד המרומם של חי הרוח היהודיים של החרדי-העובד, תורה, מצוות, מעשי צדקה וחסד, מבלי להביט אם העושה אותם עוטה על גופו את שמונת בגדי הן-גדול, איצטלא דרבנן או בגדי עבודה

בגיליון פרשת אמור, העלה הפובליציסט יגאל מאור על נס את לבישת החולצה הלבנה והמכנסיים הכהות בקרב ציבור החרדים העובדים. לדבריו ללבוש זה מעלות רבות בהיבטים פסיכולוגיים, מוסריים, ואפילו ערכים תורניים ויהודיים. כך למשל שומרים המדים הללו, על האדם הלבוש אותם, כנציג הציבור החרדי, ושגריר של קידוש השם. לבוש זה גם משמש איתות לכך שמדובר באדם הנאמן לכור מחצבתו, ולא כזה הנסחף אחר טרגדים חדשות לבקרים. בנוסף טען כי הלבוש מהווה כלי לניהול רושם ומייצר 'מרחק של כבוד' כשהוא מציג גבולות ברורים לסביבה החילונית. לבסוף הרחיק יגאל לכתות ותיאר את הבחירה בביגוד שונה כחולשת אופי, וניסיון נואש לרצות, כלשוננו.

לאחר בקשת המחילה, ודווקא כמי שלבוש שחור-לבן גם שנים רבות לאחר סיום לימודיו בישיבות הקדושות, מוכרח אני לומר כי קראתי את הדברים בלב נחמץ. ללא ספק,

אֶלְצִי חֲלָקִי

העריכת
מנצי פרומר

חידות לכל המשפחה לשולחן שבת
לעזר שטאל ב"ר דב ודבורה בת אברהם שטאל חקן



22' אֶלְצִי
18' אֶלְצִי
03' אֶלְצִי
61' אֶלְצִי
81' אֶלְצִי
21' אֶלְצִי
91' אֶל
91' אֶל
91' אֶל
91' אֶל
81' אֶל
21' אֶל
11' אֶל
01' אֶל
6' אֶל
8' אֶל
2' אֶל
9' אֶל
9' אֶל
4' אֶל
8' אֶל
2' אֶל
1' אֶל

- א 1. כיצד כינו המרגלים את הארץ?
- ב 2. כשהמרגלים הלכו לרוחבה של הארץ, כשנכנסו אליה, לאיזו נקודה הם הגיעו?
- ג 3. מי היה אביו של עמיאל?
- ד 4. המרגלים הוציאו את _____ הארץ?
- ה 5. משפט שאמרו בני"י בייאושם לאחר ששמעו את תיאורי המרגלים המפחידים על הארץ?
- ו 6. באיזו מילה משתמש הפסוק כדי לומר שכלב השתיק את המרגלים?
- ז 7. תיאור מסוים (טוב) שאמרו המרגלים על הארץ?
- ח 8. אחד העמים שהמרגלים סיפרו שחיים בהר?
- ט 9. כך תיארו יהושע וכלב את הארץ?
- י 10. חוץ מהאמורי והחתי, איזה עוד עם היה יושב בהר?
- כ 11. לאיזו ארץ נשלחו האנשים ששלח משה?
- ל 12. מה רצו כל העדה לעשות ליהושע וכלב לאחר שאלה הגנו על הארץ?
- מ 13. באיזו דרך חילל האיש במדבר את השבת?
- נ 14. שמו של הנשיא שנשלח משבט נפתלי?
- ס 15. ושמו של הנשיא שנשלח משבט אשר?
- ע 16. מילה נרדפת ל"חזק" (כך כינו המרגלים את העם היושב בארץ)?
- פ 17. ה' אמר לעם שהם יפלו במדבר, על מי מדובר?
- צ 18. עיר שמסופר בפרשה שנבנתה אחרי חברון?
- ק 19. מה עשו יהושע וכלב לאחר שהמרגלים האחרים אמרו רעה על הארץ?
- ר 20. פירות משבעת המינים שהביאו עמם המרגלים?
- ש 21. כמה זמן לפני צען מצרים נבנתה חברון?
- ת 22. עוד פירות משבעת המינים שהביאו המרגלים?



מלכת אסתר

להתארח על שולחן השבת של הרבנית הייתה חוויה נדירה. בכל שבת תהא אשר תהא, הוזמנו שני בחורים לסעוד עם ראש הישיבה ורעייתו, שניים בבוקר ושניים בערב. תמיד. זה היה אתגר אינטלקטואלי מהמעלה הראשונה. הרבנית לא ויתרה, ידענית וחרירה, חדת לשון ובעלת חוש הומור נוסה לעוקצנות. ("ציאניד לא שמת" היא ענתה לי בבוקר אחד, כשהמבשלת לא חשה בטוב, והיא התייצבה מיד להחליף אותה. "מה שמת בחביתות, רעבעצין, שהן טעימות כל כך? ניסיתי להחניף). בצלחות המהודרות של שבת, הוגש עוף צלוי וטעים להדהים, כזה שהרבנית הכשירה כמו ידיה. במשפחתה נהגו לומר, שיש לה מסורת מהחפץ חיים על הכשרת העופות, משום שבהיות חמותה בת 12, לימד אותה אביה הגדול, כיצד מכשירים, וברכות השנים היא העבירה את אותה הדרכה לכלתה.

דמותה קרבה אותנו, אל זקניה ראשי ישיבות ליטא, מעתיקי השמועה, ולשושלת מסירת התורה, מהר סיני. זיכרונה יעורר בנו תמיד שאיפה לגדולות.

אני וחבריי, גדלנו בביטחון של נסיכים, שיודעים שכל צרכיהם יסופקו להם בשפע, בלב פתוח ויד רחבה. לא ניחשנו, ידענו. כל פרט קטן בישיבה סיפר לנו את זה. הסכום המדגם בו סעדנו בחדר האוכל, נבחר בקפדנות על ידי הרבנית ז"ל, שלא הסכימה בשום אופן לסכום המוסדי הפשוט הזול והמתעסק. היא גם הורתה לפועלים לערוך את השולחנות, מידי יום. כשבחור של כנסת הגדולה מסיים סדר א', ונכנס למקומו בחדר האוכל, תמיד תחכה לו צלחת, סכין בימין ומזלג בשמאל.

הייתה נצר לראשי ישיבות ענקי רוח, ביתו של רבי משה חברוני, ונכדו של רבי משה מרדכי אפשטיין, אבל לא היה בה שמץ של התנשאות. עזר כנגד ראש הישיבה, שעמד שנים רבות בראשות ישיבת חברון, אבל מעולם לא דיבר על 'גדלות האדם'. הוא פשוט היה אדם גדול באמת ובתמים. בו ליום קטנות, תמיד עוסק בגדולות, ורומם את נקודת המבט שלנו על העולם. כזה היה הבית, אליו זכיתי להיכנס דרך קבע. חף מפאר, מרוהט בפשטות אבל תמיד אסתטי ונעים.

בשבוע שעבר הלכה לעולמה הרבנית אסתר זקס ע"ה, אשת מו"רי ראש הישיבה הגאון ר' הלל זקס זצ"ל. קוראי הטור יודעים היטב ששנות הישיבה חרותות בתודעתו, וזיכרונות מהן צפים בי תדיר.

אחת ההשפעות מאותן שנות שבע, הן כמו שהגדיר אותן פעם ידיד נפש: "אנחנו להתפנק על העולם הזה, כבר לא יכולים". אם יש משהי שאחראית לחוסר הנוחות הזו, מול גוש עולם הזה רוטט בהנאת חושים, הרי זו הרבנית הצדקת אם הישיבה זכרונה לברכה. אשה שכל חייה התנהלו בצניעות בואכה סגפנות, אבל שמחה ועליצות, שררו תמיד בביתה. הבית הפתוח לרווחה בכל עת, לכל אחד מבני הישיבה. ידע בחור באלול של שיעור א' אם הרגשת כאב ראש, ובגמ"ח התרופות של הישיבה אין אקמול, ברור שעולים לראשיבה הביתה. הרבנית כבר תדאג לך, לכדור אקמול ולכל דבר אחר שירגיע את כאבך ויספק מזור לנפשך. משם תצא עם חיוך, זה בטוח.

חלקי בארץ החיים

ברוך יערי

וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית

ברכת כהנים
בכותל המערבי,
חול המועד
פסח תשע"ח



עיצוב ועריכה

נוק אאוט

OFFICE@KNOCKOUT-IL.COM

מו"ל: חלקי בקהילתי
יזמות קהילתית תורנית
מייסד: הרב ברוך צבי גרינבוים
עורך: אהוד בן יהודה

חלקי בקהילתי
בית תורני לבוגרי ישיבות עובדים
לאורם של גדולי ישראל
מרכז מידע ארצי
02 - 6260115 helkioffice@gmail.com
הירדן 2 קריית שדה התעופה

שטן של מי?

"מה איתו?" נאנח המלאך היגע, "הוא לא אמור לדעת קרוא וכתוב, על איזו השפעה אתה מדבר?"

"לגבי הקרוא וכתוב אני בהחלט מסכים איתך, אבל נאמנו של רב הוא בהחלט יכול להיות. להגן על כבודו, להרביץ למי שחולק עליו, להשמיד ספרי מתנגדים – בזה תהיה לו השפעה עצומה, הלא כן?"

"אז הוא מהצד שלך?" התפוצץ מלאך (העוזר צילם את התמונה באותו הרגע), "הם הולכים להציק, להשמיד, לפגוע, להרוס, לחלל שם שמים! זה הצד שלך, לא הצד שלי. אין לך בושה?"

כאן הגיע הרגע הגדול של שטן. "הם מהצד שלי? מי מעודד אותם, הצד שלי או הצד שלך? מי מחמיא להם ומי מוחה? מי אומר ליוסף חיים שצועק על יהודי מהחוג השני ברחוב שהוא נבל, ומי טופח לו על הגב 'למען כבוד רבותינו' כי תכלס הוא עושה לנו את העבודה? מי מוסר את משה יצחק למשטרה כי לרסס על אנשים זה פשע, ומי גם אם לא דוחף אותו לעשות את זה, ממשיך לומר לו שלום ברחוב? האנשים שלי צועקים; האנשים שלך, הם אלו ששוקקים. הוא שלך, מלאך, לא שלי."

אנשים זה פשע, ומי גם אם לא דוחף אותו לעשות את זה, ממשיך לומר לו שלום ברחוב? האנשים שלי צועקים; האנשים שלך, הם אלו ששוקקים. הוא שלך, מלאך, לא שלי."

שח-מט. למלאך לא נותרה ברירה; אם הם מהצד שלו, הוא חייב לאזן. גם לשטן מגיע.

"רגע", התעורר מלאך, "מגיע לך, אין ספק. אבל איזון צריך, לא פחות ולא יותר. כמה מגיע לך על החבורה הזאת? אתה לא הולך לקבל פרופסור לאסטרופיזיקה על מרסני גרפיטי. כמה מגיע לך על החבורה הזאת?"

שטן מעט נתקע, הוא לא חשב שזה יגיע עד כדי כך. "אתה יודע מה? תן לי את נאור נרקיס וסגרנו עניין."

לא באמת חשובים. מלאך הזדקף קמעא, חודש טוב כל כך מעולם לא היה לו. ואז זה הגיע. "מה זה צריך להיות?" צווח שטן, "בסוף אתה דוחף לי אותם? חשבת שלא אתפוס? שתגניב לי את המשפיעים שלך שם? באמת חשבת לנסות עליי תרגיל כזה? שכחת איזה נחש אני, אה?"

מלאך ההמום לא ידע את נפשו: "על מה אתה מדבר? איזה תרגיל? תסתכל על



השמות, חבורת חדלי אישים, משוגעים, חסרי השפעה לחלוטין, התחתית שבתחתית."

"בטח, התחתית שבתחתית", התרעם שטן. "הנה הוא, משה יצחק סיימון. הוא תחתית?"

"בדרך הטבע הוא אמור להיות מאושפז באברכנאל, אז הוא די תחתית", הגיב מלאך.

"ממש לא!" גיחך שטן, "בדרך הטבע הוא הולך לשרוף חנויות פאות, לרסס צבע על נשים לא צנועות, אולי אפילו לחבוט באי-אלו מחללי שבת. ממש לא אברכנאל."

"ומה עם יוסף חיים כהן?"

ראש חודש מתקרב, כמה הוא אוהב את ראש חודש. הוא צריך להשקיע, אבל זה שווה; לראות את הפנים שלו כשהוא מעלה את הטענות החדשות זה רגע לפנתאון. למעשה, העוזר האישי מצלם את האירוע, וההבעות המוצלחות ביותר מתחלפות אצלו בשומר מסך.

לא סתם מחבב השטן את ראש חודש. פעם בחודש הם יושבים לאיזון אקטוארי במשרד לנשמות יורדות, שטן ומלאך. בודקים אלו נשמות נשלחו שם למטה.

החלוקה נקבעה כבר מזמן: האנושות חייבת ניסיונות. אי אפשר לשלוח נשמות שיהפכו את כל העולם לטוב, או נשמות שישפיעו על העולם לרע. אם יורדת נשמה גדולה לצד אחד, חייבים להוריד אחת לצד השני, כדי להשאיר את הבחירה. עד כאן הכל בסדר, אך השטן נמצא בפרטים הקטנים. מדי חודש בחודשו מתלונן שטן חוזר והתלונן, על קיפות, הדרה, פרוטקציה, ושאר מרעין בישין. שרק השטן יכול להמציא.

מתוכנן על נשמה זו או אחרת, בודק אשכנזים וספרדים, ליטאים וחסידיים, ומוציא את הנשמה למלאך האומלל שנקלע לדרכו.

אם כל חודש הוא תגיגה, החודש הוא תכנן להתעלות על עצמו; לגרום לפני המלאך להתעוות בתדהמה כפי שמעולם לא קרה. שטן נכנס בדלת המשרד בידיעה שזה החודש שלו.

אחרי דברי נימוסים מחייבים, התפנו שטן ומלאך לשבת על הרשימות. ההתחלה עברה בקלות: השמות הגדולים סומנו, ההשפעות נותחו והשמות סוכמו. מלאך החשדן המתין לבעיות, אבל כלום – שם אחרי שם, ושטן מאשר.

תחתית הרשימה, השמות האחרונים. עוברים עליהם רק בשביל הפרוטוקול, הם